

Intentieverklaring klimaatadaptatiestrategie

Woord vooraf

De Klimaatadaptatie strategie Zeeland (KasZ)

Het klimaat verandert, daar kunnen we niet omheen. Gemeenten, Rijk, waterschap en Provincie hebben daarom samen afspraken gemaakt in de KasZ, om ervoor te zorgen dat schade door hitte, overlast door water, droogte en overstromingen zoveel mogelijk wordt voorkomen. In alle lagen van de Zeeuwse samenleving zal men echter in moeten spelen op het veranderende klimaat. Bij het opstellen van de strategie is dan ook een brede groep (maatschappelijke) organisaties betrokken geweest. In de bijbehorende Uitvoeringsagenda staan concrete acties waarbij Zeeuwse overheden en (maatschappelijke) organisaties nog meer samenwerken.

Samen staan we sterker dan alleen

De start van de uitvoering van de KasZ was aanleiding om (opnieuw) contact te zoeken met diverse maatschappelijke organisaties over concrete projecten en acties. Alle organisaties zijn enthousiast en willen actief aan de slag gaan met het klimaatbestendig maken van Zeeland. Dit document is een gezamenlijke verklaring van maatschappelijke organisaties hoe ieder betrokken is bij het werken aan een klimaatadaptief Zeeland.

Levende intentieverklaring

Veel regionale organisaties ondersteunen met deze intentieverklaring de doelen voor een klimaatbestendig Zeeland. De lijst is niet compleet. Voor sommigen geldt dat ze wat later zijn ingestapt. Dit is geen probleem, want later aanhaken kan ook (bijvoorbeeld vanuit de zorg). Voor anderen geldt dat ze aan landelijke kaders gebonden zijn en om die reden niet hoeven te ondertekenen (zoals sector vitale infrastructuur). Ook deze partijen blijven betrokken. Dit is een levende intentieverklaring waar partijen zich, ook in de toekomst, aan kunnen verbinden.

Verklaring

Het Klimaat verandert, Zeeland verandert mee. We hebben vaker te maken met extremer weer en dit heeft gevolgen voor ons en onze omgeving. Om hiermee om te gaan, kan elke Zeeuw iets doen. Dit is het moment om in actie te komen!

- Wij wonen en werken in het mooie Zeeland. Dit willen wij doorgeven aan onze volgende generaties.
- Wij zijn ons bewust dat het klimaat verandert en beseffen dat we hierop zullen moeten inspelen.
- Wij ondersteunen daarom het doel van de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ) om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht te zijn.
- Wij leveren onze bijdrage aan het klimaatbestendig en waterrobuust maken van Zeeland. Dit doen we door actief mee te werken aan de uitvoering van (een deel van) de klimaatadaptatiestrategie en ook binnen onze eigen organisatie.
- Wij werken hierbij samen met overheden en andere maatschappelijke partners.

Wij nemen ieder vanuit onze eigen rol, onze maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een klimaatadaptief Zeeland in 2050.

Wij zien onze rol vooral...

Corporatie en Bouw		
... in het bijdragen en ontwikkelen van een duurzame en leefbare woonomgeving voor onze huurders en bewoners in onze kernen, wijken en buurten. Door zowel onze bestaande als nieuwe opgave steeds meer en meer klimaatbestendig in te gaan richten. Waarbij wij tevens onze huurders bewust maken én stimuleren om voor groene en open tuinrichting te gaan.	Namens de Zeeuwse Woningcorporaties van ZuidWestSamen	
... in het inrichten van klimaatbestendige bouwlocaties. Wij stimuleren en inspireren onze leden met voorbeelden uit de praktijk en uitwisseling van kennis. Zoals landelijke informatie over klimaatadaptief bouwen.	Bouwend Zeeland	

Wij zien onze rol vooral...

Educatie en Onderwijs		
... in op participatieve wijze mens en natuur verbinden. Door jongeren, inwoners en andere organisaties te stimuleren om actief aan de slag te gaan met vergroening van de eigen omgeving. Zoals het project Groene Revolutie.	IVN Natuureducatie	
... in het opleiden van jonge professionals, ontwikkelen van praktijkgerichte kennis op het gebied van klimaatadaptatie en dit actief uitdragen via kennisplatforms. Samen met partners werken we aan duurzame oplossingen om Zeeland klimaatbestendig en waterrobuust te maken.	HZ University of Applied Sciences	
... in het ondersteunen, stimuleren en vergroten van (praktijk)kennis en innovatie op het gebied van klimaatadaptatie voor, door en met studenten.	Scalda	
... samen aan de slag gaan met een Zeeuwse educatie aanpak die onze jonge generatie bewust maakt van het veranderende klimaat. Zo maken we kinderen ambassadeurs van de klimaataanpak in Zeeland. Dat doen we door kinderen door middel van concrete en interactieve lesmaterialen en gastlessen te betrekken bij complexe onderwerpen als klimaatverandering en klimaatadaptatie. Daarnaast gaan wij aan de slag voor de doelgroep inwoners en organiseren we ook voor hen concrete activiteiten gericht op bewustwording en gedragsverandering rondom het thema 'Het Klimaat verandert, Zeeland verandert mee'.	Namens Zeeuwse NME-centra: MEC de Bevelanden Natuur&Zo NME Schouwen-Duiveland NME Tholen Terra Maris/NME Walcheren	

Wij zien onze rol vooral...

Gastvrijheidssector		
<p>... in het verbinden van partijen in de gastvrijheidssector, delen van kennis en gezamenlijk oppakken van projecten en activiteiten die aansluiten bij de KasZ. Zoals het klimaatadaptief inrichten van toeristische en recreatieve bedrijven in Zeeland.</p>	Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ)	
	HISWA-RECRON	
	Koninklijke Horeca Nederland Afdeling Zeeland	
	Stichting Dagattracties Zeeland	
	VeKaBo	
<p>... in het breed inspireren en aanjagen van ondernemers op het thema klimaatadaptatie binnen diverse sectoren. Een voorbeeld hiervan is de vrije tijdssector, waarin we ondernemers inspireren en ondersteunen op dit thema.</p>	IMPULS Zeeland	

Wij zien onze rol vooral...

Havens en industrie		
... in het behartigen van belangen van industriële, logistieke en havenbedrijven in Zeeland op economisch, sociaal en maatschappelijk gebied. Klimaatadaptatie is daarbij een belangrijk thema, en een klimaatstresstest is een middel om aan te geven waar de opgave bij ons ligt.	Portiz Ports & Industry Zeeland	
... in het faciliteren van een sterk ondernemingsnetwerk in Zeeland. Wij stimuleren en inspireren onze leden met voorbeelden en uitwisseling van kennis. Met bijvoorbeeld de Masterclass Veiligheid Zuidwest en het Milieuoverleg Zeeland met aandacht voor klimaatadaptatie.	VNO-NCW Zeeland	
... in het ontwikkelen van randvoorwaarden voor de uitvoering en inzet tot het komen tot een klimaatbestendig havengebied. Met tenminste deelname aan Interreg project "Climate-Adapt". Wij zijn onder andere de verbindende regisseur in het havengebied: de Connector.	North Sea Port	

Wij zien onze rol vooral...

Landbouw		
<p>...in het ondersteunen van agrarische bedrijven, die door klimaatverandering moeten aanpassen. Wij zetten ons in voor een optimale waterhuishouding en waterbeschikbaarheid op de percelen. Daarnaast hebben wij aandacht voor bodemvruchtbaarheid, weerbaarheid van bodems, want die zorgen voor een dempend effect bij extreme hitte. Gezien de klimaatdoelen en mondiale problematiek omtrent voedselvoorziening, beschermen wij het Zeeuwse landbouwareaal tegen nieuwe grondclaims. Het is van groot belang om zuinig te zijn op de goede landbouwgrond in één van de vruchtbaarste delta's ter wereld.</p>	ZLTO	
<p>... het opdoen van kennis en uitwisselen hiervan. We zien daarbij een rol in het behouden van de kwaliteit van landbouw en het verbeteren van de bodem om landbouw weerbaar te maken. Daarbij beschouwen we het verdienmodel als basis om te innoveren. Tot slot, kunnen wij ons vinden in de rol van ZLTO maar besteden we aan genoemde zaken nog extra aandacht.</p>	Zeeuws Agrarisch Jongeren Kontakt (ZAJK)	

Wij zien onze rol vooral...

Natuur		
<p>... in het inzicht geven dat de natuur een belangrijke bondgenoot kan zijn in de aanpak tegen klimaatverandering. Natuurmonumenten zet zich in voor en werkt aan een robuuste Zeeuwse natuur, verbonden en daarbuiten versterkt met geleidelijke overgangszones die aansluiten op het omliggend landgebruik. Voor een grotere rijkdom aan plant- en diersoorten, de opvang van effecten van extreem weer, bescherming tegen stijgend (zee)water, afkoeling en voor de ontspanning. We doen dit o.a. door onze natuur te beschermen, het aanleggen van klimaatbuffers en als natuurbeweging onze kennis en ervaringen te delen, mensen te inspireren, te motiveren om samen te werken aan een natuurinclusief en klimaatbestendig Zeeland.</p>	Natuurmonumenten	
<p>... als groen nutsbedrijf dat zorgt voor een groen en vitaal Nederland, samen met burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. Onze bijdrage aan een klimaatbestendig Zeeland zijn natuur inrichten als klimaatbuffer, herstel en verbetering van biodiversiteit en veerkracht van ecosystemen, klimaatslim bosbeheer en inrichting, delen van kennis en kunde en aandacht voor een natuurinclusieve samenleving. Bijvoorbeeld met Programma Deltanatuur en samenwerking met agrariërs voor Natuurinclusieve landbouw.</p>	Staatsbosbeheer	

Intentieverklaring Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ) / 25 mei 2022

<p>... in het klimaatbestendig inrichten van onze terreinen en eigendommen, inclusief het delen van onze kennis en ervaringen hierover met andere maatschappelijke organisaties. Hierbij werken wij expliciet aan een meer robuuste én veerkrachtige natuur die de gevolgen van klimaatverandering op kan vangen. Om dit te bereiken werken wij met diverse partijen samen aan het brede scala aan mogelijkheden voor de invulling van een klimaatadaptief, natuurinclusief Zeeland op een manier die aansluit bij het bijzondere Zeeuwse landschap.</p>	<p>Stichting Het Zeeuws Landschap (HZL)</p>	
<p>... de ZMf zoekt in de realisatie van klimaatadaptieve maatregelen naar integrale oplossingsrichtingen en synergie. Hiervoor brengt ZMf over de maatschappelijke breedte partijen bij elkaar om gezamenlijk bij te dragen aan een klimaatbestendig Zeeland. Hierbij spelen verbinding tussen verschillende partijen en burgerparticipatie een belangrijke rol. We delen kennis en brengen uitwisseling tot stand. We steken in op slimme klimaatadaptatie. Met de toepassing van natuurlijke klimaatbuffers maken we gebruik van natuurlijke processen om onze leefomgeving aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering en deze gevolgen te beperken. Zo houden wij onze omgeving niet alleen veilig, maar ook mooi, gezond en in balans met de natuur</p>	<p>Zeeuwse Milieu Federatie (ZMf)</p>	
<p>... zet zich als belangenbehartiger in voor het maatschappelijk waardevolle particuliere grondbezit en wil de duurzame economische ontwikkeling daarvan bevorderen. Met een integrale benadering van ecologie, landbouw en (groene-)erfgoeddoeleinden en het verbindend watersysteem.</p>	<p>Zeeuws Particulier Grondbezit (ZPG)</p>	

Wij zien onze rol vooral...

Vitale infrastructuur		
... in het verbinden van netwerken die bijdragen aan het voorkomen van een crisis en met ons de gevolgen kunnen beperken. We zetten actief onze kennis in en houden aansluiting bij het KasZ netwerk. Met een meerjarenbeleidsplan van de Veiligheidsregio met expliciet aandacht voor droogte en overstromingen.	Veiligheidsregio Zeeland	
Onze taak... Is het leveren van goed en betrouwbaar drinkwater in het zuidwesten van Zuid-Holland, Zeeland en het zuidwesten van Noord-Brabant. Onze rol in de samenwerking... Is gezamenlijk werken aan de bescherming van de zoetwaterbronnen en een versnelling van de watertransitie.	Evides	